

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 54. ANULU XI.

Sabiu 2 Iuliu, 1863.

Telegrafulu iese de doua ori pe septimana: joia si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenuneratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. era pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Insertele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v.

In ajunulu dietei transsilvanene.

Sabiu 2 Iuliu. Cându publiculu nostru va ceti aceste siruri, pe atunci s'au si deschisu Diet'a Ardélului. Ide'a acést'a va produce in cei mai multi ingrijiri si banueli despre rezultatele Dietei fatia cu natiunea romána. Insa noi, cari amu studiatu Regulamentele provisorii de Dieta si de afaceri, ce suntu datafore de mesura pentru acést'a dieta, avemu speranti'a cea mai buna pentru unu rezultatu favoritoriu pe partea natiunei nóstre; si acést'a a nóstra sperantia nu este sanguinica; cáci afara de aceea, ca cercurile de alegere erau formate dupa natiunitati, si poporulu nostru sau sciutu folosi de dreptulu seu, alegendu pretutindenea pre cei mai bravi barbati de natiunitatea sa, precumu si afara de aceea, ca Regimulu a datu voia natiuneloru, de a se folosi de limbile loru in desbaterile dietale, si pre Regalisti iau conchiamatu la dieta prin scrieri in limb'a fiacáru Regalistu, tóte afacerile dietei se voru duce in trei limbi, prin urmare si proiectele de legi si representatiunile dietale cátra Maiestatea Sea se voru compune si substerne in tustrele limbi ale Patriei. Apoi Diet'a se va impartí in optu despartieminte pentru usiurarea agendeloru sale, si aceste despartieminte voru avea characteru natiunali in partea cea mai mare; cáci deputatii Comitatoru voru avea despartiemintele loru, aci va fi natiunea romána representata, — orasiile pe ale loru, aci Ungurii si Sasii, — Scaunele sasesei si secuiesei iarasi pe ale loru; aci earasi Sasii si Secuiei voru fi reprezentati.

Acestea asiá fiindu, marturisimu aevea, ca Regimulu au facutu tóte, cáte natiunile ardeleni au potutu astepta dela Elu pe dreptu; acumu este problem'a deputatoru, cá si ei sa faca tóte acelea, cáte alegatorii loru si Regimulu asteapta dela ei pe dreptu.

Ne luámu voia a pune aceasta întrebare, si a raspunde la ea: Ce astepta natiunea romána dela Representantii sei dietali? Fara indolela astepta natiunea nóstra dela Deputatii sei, ca Domniele Sele strinsu sa se tiena de petitiunile natiunale incependu dela a. 1849 si continuándu pâna la Congresulu anulu acestuia.

Simburele acestoru petitiuni cuprinde in sine independenti'a patriei si egal'a indreptatire a natiunei nóstre in intielesulu celu adevratu ardeleanu. Natiunea numai in acestu chipu se póte mangaiá, si asigura in privinti'a viitoriului seu. Ea scie prea bine, ca numai atunci se va bucura de egal'a indreptatire, ce compete eii cá unei natii, deca va avea teritoriu natiunali cu municipii natiunali, precumu aceast'a o vede si la alte natii pe bas'a dreptului de mainainte. Noi sperámu, ca reprezentantii natiunei nóstre dela dieta se voru sprijini si din partea reprezentatoru acelor natiuni, care suntu loiale si drepte cátra natiunea nóstra, si numai reprezentantii acelei natii voru fi in contr'a postulatelu nóstre drepte, care nediuescu a se sustine in suprematia, si vreau sa ne impartasiésca numai de drepturi personali, dar nu si natiunali; insa cu ast'a nici candu nu ne vomu multumi.

Sa nu ne tememu insa, ca vreo natiune representata in Dieta ne va putea lipsi de dreptele nóstre postulate, cáci avemu dovedi din regulamentele susamintite si din alte dispu-setiuni gubernamentale, ca Regimulu Imperatului nostru va sa ne fia dreptu, si asiá caus'a nóstra natiunala este pâna astadi celu putinu pe jumetate castigata, cealalta jumetate se va adauge la Dieta, si atunci vomu fi multumiti in tóte.

Ce au facutu Magarii, cá se nu remana numai cu unu Deputatu din cele 8 Comitatie? Eaca ce!

Scimu, ca in Comitatu Albei de susu s'a alesu Contele Gavriile Bethlen de Deputatu pentru Cerculu de susu, — magarii remaneau cu acestu singuru Deputatu din tóte 8 Comitatele, deca nu le va ajuta Comitatu Albei de diosu prin un'a lovitura de statu, — demna de — compatimire! In Cerculu I. alu Comitaturu Albei de diosu a fostu din partea Románilor candidatu Ioanne Axente Severulu, eara din partea magarilor renumitulu fospány Br. Kemény István. Pe langa tóte machinatiunile fratiloru magarii au esitu din alegere Axente cu 883 si Br. Kemény numai cu 564 voturi. — Tóta lumea aru crede dara, ca Axente e alesulu Deputatu seu ca lipsindu-i póte lui Axente insustirile recerute spre a putea fi alesu, — vá trebui sa se faca alegere noua; inse ce se vedi, nu e asiá; Br. Kemény István e alesulu Cercului I. Se vedemu prin ce metamorfosa! Substernendu-se protoco-lele de alegere Comitaturu centralu spre a espedui certificatul de alegere pentru celu care are mai multe voturi, Comitatu centralu purcediendu din parerea neintemeiata, ca Axente aru fi sub cercetare, a socotitu tóte voturile date lui Axente de nulle, prin urmare pe Br. Kemény alesu cu 500 voturi — din 1400 — de alesu cu majoritate absoluta, ori plane de alesu unanimiter! Pe ce si'a intemeiatu Comitatu centralu acestu calculu nu se póte sci pana nu vomu vedea protocolulu; eu cugetu ca seu numai pe arbitriu sic volo sic iubeo, ez az alkotmányosság, — seu pe § 70, care vorbesce de nesece voturi nulle; inse pentru alte casuri; dara vediendu Comitatu ca cu ajutoriulu acestui § póte scóte pe Axente (celu pucinu pe unu tēmpu) din numerulu alesiloru, au cugetatu ca mai bunu e acestu § decátu § 68, care cere pentru alegere valida majoritatea absoluta a voturilor date, — ori ii va placea la Comitatu a le numi nulle, ori bá — Cumca asiá ce va face unu Comitatu compusu din barbati contrari tuturoru mesurelu regimului, nu me miru, dara ca ceva asié póte se tréca vederea Capului Comitaturu, care e dato in o priveghia asupra observarei legiloru si a ordinatiuniloru mai inalte, nu potu se-mi esplicu! Viderint!

Diet'a Transsilvaniei.

I.

(M B.) Sperámu cá dorinti'a prévechia a Romániloru din Transsilvania: recunoscerea si inarticularea natiunei nóstre intre celelalte natii colocitoare in Marele-Principatu, se va realisa cátu mai eurendu; — dicemu: numai sperámu; pentruca daca ne e iertatu a deduce din antecedentie, adeca: din ideile presarate si respicate prin jurnale, precum si din protestele nenumerate ale Magariloru de prin Comitatie: vedemu, ca fratii nostri nu se aréta a fi pré aplecati la acestu actu de mare insemnatate pentru viitoriulu Transilvaniei inca chiaru nici acuma, candu abiá mai esista in Europ'a o umbra din principiile obscure ale evului de midiu-locu.

Fratii nostri, mai alesu dela 48. si dela diplóm'a din Octomvre incóce se laudara nu odata cu liberalismulu si cu tractarea umana a loru fatia cu natiunile nemagiare; vom vedé acuma, cum se voru sili a demústrá inaintea Europei, cá ei nu numai cu cuvinte farmecátore, dar totu odata si in fapta suntu drepti, justi si liberali.

In diet'a de acuma a Transsilvaniei Magarii voru avea antaietate a radica cuventu in asta privintia; loru li-se cu-

vine a face inițială la inarticularea națiunii române; și de-că portarea lor va fi loiale, cuventările lor nu voru espira insinuari reuțiciose și nu voru contradice acestei dorințe se-culare a Românilor: potu fi convinși, că țier'a' acest'a fru-moșă și ayuta se va bucură de frățiatea cea mai intimă, și va avea o viață mai fericită de cătu pan' acuma.

Românii nu poftescu nici privilegiu (sorele acestora a apusu!), nici sacrificii, ei numai dreptate în întielesulu celu mai strinsu! și dacă se va întimplă acest'a, ce și trebuie sa se întemple cându-va, fii Transilvaniei fără deosebire de re-ligiune seu nationalitate, proptindu umeru la umeru, în coin-tielegere buna voru poté lucră într' adinsu pentru înflorirea culturii în patri'a acest'a.

Românii cu tôte ca suntu în majoritate absolută în Tran-silvani'a, cu tôte ca ei pentru binele statului sacrifică mai multa avere, — averea cea mai scumpă: vieț'a — decâtu ori care altă națiune colocitóre: totusi nu poftescu alt'a de-cât să fia considerati de asemenea cetățieni cu asemenea drepturi că celelalte națiuni; Românii nu voiescu nici supre-matia, nici atare domnia asupra altor, pentru că reuțatea ace-stoia o știu și o suferu de multu tempu, dorescu numai să nu fia priviti și mai departe de nula seu de „suferiti“ în patri'a lor, dorescu a luă parte în tôte afacerile publice cându e vorb'a despre binele seu sarcin'a țierei.

Vomu vedea dăra peste puțin, tiné-se-voru Magiarii și acumă mortisii de institutiunile cele vechi ale lor, și de privilegiile condannabili din secolulu obscurității; fi-voru ôre credincioși principiiloru numite liberali? Nu ne trebuie năua cuvinte dulci despre libertate, constituțiune și despre alte lucruri frumoșe, suntemu satui de aceste, nu mai dămu incrediamentu promisiuniloru și doctrinelor, noi amu dori să le vedemu odată realizate tôte acestea.

Rol'a Magiarilor în diet'a presinte va fi frumoșă, deaca voru fi în stare a-si cunoșce bine misiunea, și deaca voru fi inspirați de trebuinț'a cea mai necesară a concordiei a-deverate. Aici între țiermurii patriei nôstre trebuie să cer-cămu fericirea și dezvoltarea nôstră, aici între noi trebuie să avem simpatia unulu catra altulu; armoni'a buna și contie-legerea frățiescă mai inte ne va duce la scopulu doritu de-cătu ori ce promisiuni, speranța seu simpatia din țierile straine! și deaca frățiatea acest'a din partea Magiarilor va fi sincera și adevărată, potu fi convinși, că amicetia mai sincera și mai durabilă decâtu a Românilor nu voru afla ni-cairi; dela ei depinde dăra a-si cășegă între Români amici seu inimi; acuma e tempulu sa-si desfășure principiile în dietă, și sa le aplicie în vieț'a, deaca voiescu impacare și concordia adverată! Vom vedé! *)

Resultate din alegeri.

Pentru **Comitatulu Albei de Josu**, cerculu IV. Dr. **Iosifu Hodosiu**, Vicecomite în Zarand; cerculu II. **Leontinu Pop**, assessoru de sedria; cerculu I. **Axente Se-veru**.

Pentru **scaunulu Cincului-mare**, cerculu Agni'a: **Professorulu Enricu Schmidt**.

Pentru **scaunulu filialu alu Talmaciului** (dupa a dou'a alegere): **Consiliarulu gubernialu Lazu**.

Pentru **comitatulu Doboc'a**: **Administratorulu comitatensu Buteanu**, **Judele supremu Bohetielu** și **Assessorulu Sipotaru**.

Alegerile sunt pe gat'a; dar restându încă câte-va și allele fiindu în dubiu, nu potemu dá numerulu lor în cifre infallibile; Români însa sunt 49—50, Magiaro-Secui 48—49, Saso-Germani 35.

Hatiegu în 25 Iunie 1863.

Știu că pana nu voru fi cunoscute on. publicu resultatele a-legeriloru deputatiloru din comitatulu Hunedórei. Toti Depu-tiți din acestu comitat, — afara numai de orasiulu Dev'a — sunt Români. Concordi'a frățiescă, ce a dominatu între pre-otimea nôstră de ambe confesiunile, și cu unu cuventu por-tarea cea esemplară a inteliginții și a întregulu poporu român, dovedită cu ocasiunea alegeriloru deputatiloru în 1 Iuliu c. n. servesce numai de onôrea națiunii romane.

*) Precătu suntemu și noi îngrijati pentru portarea barbătilor u-nguri dela dieta, pe atât'a avem speranța, că din partea bar-bătilor sasi vomu avé sprijónă, de nu în tôte, celu puțin în parte. Red.)

În sâmbat'a trecută se mai adună încă odată Comite-tulu centralu în Dev'a, unde cetindu-se resultatulu alegeriloru se immanuara biletele de legitimatiune Deputatiloru.

Ne pare reu, că suntemu siliti a o spune, că în această siedința cuventulu „bujtogatás“, trecu din partea fratiloru unguri de unu cuventu parlamentar, care dedu apoi ansa la o mica disputa neplăcută între Români și Unguri.

Știți bine Domnilor! că acestu cuventu-si are în-semnatarea sea istorică, e o espressione, carea anevoia o vei poté traduce în sensulu seu propriu, în ori care altă limbă europeană, unu cuventu, care-lu potu mai ușioru simți de cătu întielege. Acestu epitetu minunatu de „bujtogatás“, pe care ni-lu audimu adi în tôte dilele, din tôte părțile, l'au meritatu la noi și astadată inteliginț'a și cu deosebire preotî-meă, numai căci s'au încercatu a capacitate poporulu spre a-si cun-șce dreptulu seu, și a se folosi de densulu cu ocasiunea alegeriloru Deputatiloru. Și se vedeti: Cându unu magiaru voiesce a-si face partidă prin cuvinte, promisiuni, și prin tôte alte mijloce, câte numai le poté cugetă unu omu, o a-semenea procedura se numesce „korteskedés“, eara cându unu român ori carele, — mirénu seu preotu — vorbesce po-poporulu, îndreptându-lu că sa-si cunoșca dreptulu și sa se folosésca de densulu, a'egendu-si de deputatu pre unu bar-batu din sinulu seu, cu încredere și cu dorere pentru caus'a densului, o asemenea cutediare se numesce „bujtogatás“, și apoi sa nu uitamu, că „korteskedés-iulu“ e concesu la atari ocasiuni în tóta lumea, în tôte statele civilizate; ear' „bujto-gatás-iulu“, cunoscutu numai în provinciile de sub corónă Sântului Ștefanu, e crima de mórte! Seau cu alte cuvinte mai la întielesu: ungarulu e concesu a-si face partidă cu ori ce mijloce și la ori care națiune; ear' cându unu Român voiesce a face acest'a, chiaru și numai între cei de nați-nea sea, comite o nelegiuire, o crima. Nici unu preotu ro-mân nu sau încercatu a-si adaoge în partea sea pe vre unu magiaru, și preotii români sunt totusi inculpati din partea d-lor! Frații unguri au cercatu totu ce au știutu și potulu, spre a-si face partidă între Români, și noi nu-i in-culpămu, noi le dîcem: bine au facutu, că șiau încercatu no-rocul, — celu puțin au avutu o ocaziune fórte buna, spre a se convinge despre caracterulu poporulu nostru. — Noi nu întrebămu, deaca cutare proprietaru magiaru au promis la cutare comuna pasiunaritulu și lemnaritulu, de îi va oferî voturile se, căci bagsama, de acestea se mai întimplă și într'alte părți a le lumii, nu numai la noi, și încă multu mai pe fată; dar amu asteptă dela domnilor atât'a, că sa nu ne încarce cu încredințami nedrepte, cu titule de „buj-togatai“, cându și noi îngrijiti de sórtea și viitorulu patriei și a națiunii nôstre, voim a ne folosi de dreptulu ce ne compețe; de dreptulu, dela carele amu fostu eschisi pe ne-dreptulu în sute de ani. Déca însa frații magiaru dorescu într'adeveru a-si cășegă popularitate la poporulu nostru, acest'a o potu face prea ușioru. Pórtese adeca cu poporulu și preotimea nôstră astufelu, că sa-i merite încrederea, și a-cest'a nu se face prin recrimințiuni, invective și amenințări, ci prin conlucrare armoniôșă și prin întinderea mânei frățiesci. Recunșca-i drepturile, ce-i compețu, și atunci Ungurulu nu va avea altu amicu mai sinceru și mai perseverante la bine și la reu, de cătu pre Român. Totu în această siedința mai vorbi și Dlu I. Bartsai, esprimenduse într'altelu, că aru fi acceptatu dela romani, că cu ocasiunea alegeriloru depu-tatiloru, sa nu-si fia uitatu nice de unguri. Ei bine Dlu meu, ș'apoi dacă românii nice din comitatulu Hunedórei — celu mai romanescu Comitat potu în tóta Transilvani'a, — încă nu voru tramite deputati români la dieta, apoi ôre de unde sa tramitá? Ati arétatu d-vóștra vreo abnegatiune în favórea Românilor pre la orasielu unguresci, și pretutindeni unde numai v'au ve-nitu bine? Nu, nicăirea, și diu noi nice c'amu asteptatu. D-Vóștra dîceti, că ati impartitu dregatoriile în Comitat cu noi. Și apoi pentru Ddiu, ôre si acei vreocăți-va ampo-riati, ce-i mai avem astadi în Comitat, încă sa-si considere posturile lor dela gratia d-vóștra? Fiti buni domnilor, crutiati-ne cu asemenea cuvinte; căci eu din parte-mi nu amu aflatu nici cându o mai mare necesitate de a ne crutiá unii pre altii, că togmai în diu'a de astadi, cându ne aflămu în ajunulu unui venitoriu fórte problematicu. —

Dlu Vicariu P. Popu, respunde Dlu Bartsai, că deputati români din acestu comitat, nu voru representá caste ori vreo națiune numai, ci voru representá comitatulu întregu.

Dlu Br. G. Iosica ne surprinde cu o recriminatie cu totul noua. Dice, ca din partea Romanilor s'au intemplat pana si agitatie confesionala, pe bas'a cercularului Esc. Sele Episcopului S i a g u n ' a , fara insa sa ne fie sciutu spune Dl. Baronu unu singuru casu, ca unde si candu s'au facutu atari agitatie? cerendu a-si petrece observatiunea sa la protocolu.

Protopopulu Ratiu, spre a demonstra ca Cercularulu mentiunatu nu contine in sine nici o agitatie, citedia fapte, aduce inainte portarea cea matura a Romanilor de ambe confesiunile din acestu Comitalu, asiá intr'altele de esempla Cerculu alegatoriu alu Totesdiloru, unde cea mai mare parte a alegatorilor de religiunea gr. orient. au alesu unanimu in cea mai mare dragoste pre Dl. Vicariu gr. catol. P. Popu. Declara apoi Protopopulu pomenitu in fatia siedintiei de ticalosu si blastematu pe ori carele s'aru incerca a face intre Romani vreo deosebire confesionala — in cele politice, si roga pre Dl. Presiedinte, ca decumva aru trece la protocolu observatiunea Dlu Br. Iosica, atunci sa se petreca si declaratiunea densului.

Sa ne lasamu fratiloru magiari, a mai cautá— cumu amu dice—nodu in papura. Nu ve superali caci veti aflá in diet'a venitóre si vreo cali-va deputati romani; spuneti francu aceea, ce prea bine o sciti si d-vóstra, ca nefericirea patriei nóstre s'a inceputu de atunci, decandu noi Romanii remaseram eschisi dela tote congregatiunile regnicolare. De s'a facutu totusi vreo agitatie religioara in acestu Comitalu, ea s'a facutu — dar fora resultatu din partea fratiloru magiari. Noi scimu bine, ca in cutare satu a disu unu notariu unguru: Romaniloru, nu alegeti pe Vicariulu celu unitu, alegeti-ve pre Protopopulu vostru; ear intr'altu locu au disu alti Magiari: Nu alegeti pre Prot'a Ratiu, ci pe D. Ciaciani, de si acest'a se declarase cu multu mai nainie, ca nu priimesce missiunea de ablegatu. Noi inse tote acestea nu le amu increstatu, nici ca aflamu cu cale a le aminti; le ignoremu prea bucurosu, fia tote uitate! —

III. Sea Presiedintele postesce deputatoru calatorie buna si succesu bunu.

Deputatoru romani le sta acu innainte o cale gimpósa si ne umblata, si numai unindu-se in principii si simlieminto, lasandu la o parte pana si umbr'a ori carei pasiuni, voru poté resistá greutátiloru, ce-i astépta.

Dumnedieu cu noi, cu patri'a si cu cauza nóstra!

I. R.

Ros'ia de Munte 8 Iulie 1863 s. n.

Ad te decuri! ad meos haustos liquor.

In nr. 78 din „Korunk“ cetimu o corespondintia cu datulu Ros'ia (Verespatak) din 27 Iunie a. c. cu subscriptionea f. F., in care d. Coresp. dice, ca pe langa tota opozitiunea Romanilor, cari n'au voitu sa ia parte la alegere si au protestatu, Magiarii au alesu pre Ebergényi Moses cu 24 voturi, dupa ce densu dela instructiune nu sau abatutu nici catu unu firu de peru, — si totusi recunosce Corespondintile, ca Romanii in personele dd. Dr. Nicolae Stoia si Par. Nicolae Mestecanu au datu unu protesta lungu, care comisiunea alegatore nu l'au priimitu, dar caus'a, din care au protestatu, nu o spune. —

Spre orientarea on. publicu cetitoriu mi-iau indrasnela a descrie tota curgerea lucrului in privint'a alegerei deputatului in Ros'ia. La alegerea comisiunei centrale noi fiindu sinceri amu votatu asiá, sa fimu egalu representati, eara Magiarii nu votara de catu pre doi dintre noi. A ce ipe nunc Danaum! . . . ab uno disce omnes! Cei indreptatiti sau scrisu si publicatu, intre cari erau 23 Romani si 17 Magiari, dupa care sau alesu comisiunea reclamatóre de 3, doi Magiari si unu Románu, dar in data dupa ce-si incepú lucrarea comisiunea de 3, venira Magiarii si protestara in contr'a primirei mai multoru Romani, dar nici unuia nu i s'au facutu canoscutu, ca sau facutu esceptiune in contr'a susceperii lui, nici ea sau hotaritu ceva, ca se primese sau ba, pana in diu'a a 3-a seara la 9 ore, cei doi membri Magiari, cu maiortate de doi in contr'a unuia au hotaritu si respinsu pre 4 Romani si doi Romano-Catolici, pre cari fi socoteau a nu fi de partid'a loru, cu tote ca acestia toti aveau dare dreapta de 8 fl. v. a. si in loculu lorú pusera, pe Jankovits Béni unu oficialu scapatatu dela Camara care-lu tinu dinsii (sub titulu ca au invetiatu la Schem-

nitz), alu 2-lea pre Kornya János cu 11 Rfl. v. a. peste totu alu 3-a Kornya Gyuri Junioru, care e cu 11 Rfl. v. a. tota darea, alu 4-lea Altman Josef cu 10 Rfl. v. a. tota darea, alu 5-lea Csányi Antal, care e cu tota darea de 10 Rfl. v. a., eara in 6-lea locu pre unu Románu cu 9 Rfl. v. a. peste totu fiindu ca servece la o baie a loru ca Hocmann, poi de reprezentantu alu Comuni, puse D. Jude Franciscu Jánki propria auctoritate pre unu unchiu alu Domniei sale Neimer Anton. Comisiunea centrale-si tinu siedint'a in 22 Iunie, care stete din 5 membri Magiari in contr'a S, care dice ca in comisiunea centrala debuie sa fia celu putinu 6 afara de presiedinte, dara ca sa le iasa socotel'a luara langa sine la votare si pre cei 2 membri, cari au facutu nedreptatea in Comisiunea de 3 si asiá se incirpara pana la 7, ca sa insiele Innaltulu Guvernu; si totusi Corespondintele din „Korunk“ are acea órba indrasnire a dice, ca nici calu unu firu de peru nu s'au abatutu de la instructiune.

In contr'a acestoru abusuri s'au si facutu unu protes'u la Inaltulu Guvernu, si audimu, ca s'aru fi cerutu totu actulu alegerei, lucrare firesca, ca actu-lu va sei intortocá Judele Janki Ferentz care au fostu Praeses, si care au facutu cu ai sei acea nelegiure; si sa fia alegerea de o suta de ori subt acestu presiedinte, si comisiunea acést'a centrale, lucru totu asiá va esi, pentru ca D. Jude si Presiedinte alu Comisiunei ni o spuse in fatia, ca ei au instructiune dela Mai Marii loru, cum ca ori cu ce pretiu sa aleaga deputatu Magiaru, care sa nu voteze pentru Reichsrath, ba si accéa ni o spuse, ca mai bine voiescu ca sa nu aba Ros'ia deputatu, decátu ca sa fia Románu. Vorba scurta: altu Presiedinte si altu Comitetu centralu, almintrelea cu aceia, cari vreau sa dea cu securea in luna, nu vei scóte dreptatea nici odata! N. M.

Din Comitalulu Solnocului din Iantru in 25 Iunie. 1863.

Alegerea Deputatului dietalu pentru Cerculu electoralu alu Lapusiului Ungurescu s'a facutu in Lapusiu in 27 Iunie c. n. Poporulu románu, provocatu de preotimé si inteligintia a luá parte catu se poté mai via la acestu actu atatu de momentosu, inca in sear'a din 26 Iunie se adunase parte mare in satulu vecinu Corueni, spre a se poté infatisia in diu'a urmátóre la timpulu hotaritu, in loculu alegerei. Diminetia la 3 ore pleca impreuna cu preotii sei spre Lapusiu, unde Preotii Gavriilu Buzura si Ioann Hossu cu patrafirile de grumadi si cu Crucile in mana pasiau in fruntea poporului, ear acest'a insotitu de preotii sei urmá in cea mai frumoasa ordine mergendu doi cu doi si cantandu: „Imperate cerescu!“ Astfeliu merse conductulu pana naintea scólei románe g. c., de unde —i insotira pruncii scolari cu cantarea imnului nationalu: Destéptate Romane! Intr'aceea Judele Sedrialu d. Clementu Hossu cuventá cátra poporu, aducendui aminte de important'a lucrului, la care au venitu, si recomandendu-i din parlesi pre multu meritulu barbatu alu natiunei D. G. Manu Judele supremu alu Comitalului, la alu carui nume poporulu respunse cu strigari entusiastice: Sa traiesca! Astfeliu apoi se incepú alegerea, carea, cu tote ca o fractiune mica magiara incerca stabele-si puteri de a resturná seu celu putinu de a turburá ordinea, decurse in cea mai buna linisce, dupa cum marturisesce insasi relatiunea Comisiunei electorale. Din 1240 alegatori 954 alesera pre D. G. Maniu; Magiarii cu candidatulu lorú Beteg Kelemen remasera in minoritate. Si cu acestea actulu alegerei si incheia in ordine buna, precum se si incepuse.

Cu atá'a mai multu si mai durerosu ne surprinse corespondentia cea plina de minciuni grosalane a lui „Kolozvári Közlöny“ nr. 78 si anume

1. e minciuna, ca Preotiméa aru fi amenintiatu pre poporulu cu blastemuri si „furusenye“ de nu va alege deputatu románu;

2. e minciuna, ca D. Jude procesualu Vasiliu Muste aru fi tractatu pre poporu cu beaturi, si incriminarea in privint'a acést'a au pututu esi numai dela unu omu desbracatu si de fric'a lui Dumnedieu si de rusinea ómeniloru;

3. e minciuna, ca dd. Hossu si Muste aru fi asteptatu pe poporulu románu in capulu Lapusiului;

4. e minciuna, ca preotii aru fi proclamatu, ca „Sia-gun'a au adusu libertatea dela Imperatulu, si nu o-arú fi datu Ungurii“ (cu tote ca de aru fi tocmai si disu, n'aru fi gresitu);

5. e minciuna, ca P. G. Buzura aru fi intratu in Comissiunea electorala in urm'a abdicerei P. Iosifu Lemény, de ore-ce acest'a nici au fostu in Comissiune.

Tóte acesté dara, vorbindu curatu romanesc, suntu minciuni; din contra in sa :

1. Nu e minciuna, ca D. Beteg Kelemen parte au umblatu prin cercu verbuându pentru sine, parte au insarcinatu cu acest'a pre argatii sei :

2. Nu e minciuna, ca pre Preotulu românú orientalu P. Iau imbiétu cu pamenturi, cá sa-i cast ge voturile poporului seu ;

3. Nu e minciuna, ca pre invetiatorulu P. din Dobricu prin bani au vrutu se-lu corrumpa sa-i adune voturi ;

4. Nu e minciuna, ca unu argatu de ai densului au datu beutura Magiariloru din Lapusiu, cari ii dedusera voturile ;

5. Nu e minciuna, ca poporulu românú au respinsu dela sine, dupa cum merits, alátu amenintiările, cátu si promisiunile prorociloru celoru mincinosi. B.

Din Scaunu'lu Cincului Mare, cereulu electoralu Agnit'a ni se comunica, ca la alegerea deputatului alu 2-lea (dupa renuntierea Domn. Herbert) Sasii alesera cu unanimitate pre profesorulu Heinrich Schmidt, éra Românii, cari erau in minoritate, votara pentru Domnulu Spiridonu Fetti. Cu mare dorere de inima ne spune D. corepondinte, unu preotu tineru si zelosu, cátu de nefericiti suntu Romanii din Sc. Cincului mare din lips'a inteligintiei, carea face pre Românii de acolo a para si mai pucinu de ce suntu. Consimtimu si noi cu D. s'a la acésta dorere si inca au atatu mai multu, ca acésta lipsa s'au observatu mai in tóte scaunele sasesci; sperámu in sa, ca bravulu nostru poporu a vediútu si cunósce acésta lipsa si va concurge pentru viitoriu intr'o proportiune mai mare spre inbracisiera cultura, cá in curendu sa vedemu si acésta lipsa delaturata si viitoriulu mai siguru.

Din Cricáú ni se serie prin d. G. M. ca alegerea de deputatu in cerculu electoralu V. din comitatulu Albei de josu s'au inceputu jin 25 Iuniu (7 Iuliu) si au decussu in cea mai buna ordine in díu'a aceea si in cea urmatóre pana pe la 11 óre. Preotímea si intieliginti'a si aici a staruitu cu cea mai mare caldura pentru caus'a natiunala, conducendu pre poporulu prin cuventu si esemplu; poporulu, cu musica si cu tricolórele natiunale in frunte intrá in Ighiu, merse fára deosebire de confessiune in biseric'a gr. cat, ascultá s. liturgia si cuventarea cea semburósa a Parochului gr. or. din Zlatn'a G. Demianu, apoi se consultá prin intieligintia despre candidatulu si priimi numele d. Gavriilu Munteanu, alu meritatulu directoru gimnasialu rom. orient. din Brasiovu, cu vivate si cu strigári, ca elu nu se desparte „de cei invetiati.“ Dupa-ce mai cuventara dd. preoti din Zlatn'a de ambe confessiunile Demianu si Blasianu, se duse multímea cu musica la locul de alegere, unde se portá cu atát'a demnitate, incátu comissiunea aflá de lipsa a departá si pre cei doi gendarmi pusi pentru sustinerea ordinei. — Resultatulu din alegeri fu: ca din totímea voturiloru priimi d. Gavriilu Munteanu 678, ear candidatulu magiaru Franciscu Fozto de-la ai sei 77 voturi. (Magiarii nu se scie din ce causa-si schimbata candidatulu, avendu mai antáiu pre d. Georgiu Pogány.) Presiedintele comissiunei, d. Vicecomite Ioann Boieriu multiamí poporulu pentru bun'a-i portare, ear acest'a intre strigári: Sa traiésca Imperatulu ! Sa traiésca Gavriilu Munteanu ! Sa traiésca comissiunea ! se réntórse la ale sele cu linisce, trezvia si multiamire. Comissiunea a fostu fórté blánda si umana cu poporulu celu neinvetiatu. —

Principatele romane unite.

„Pesther Lloyd“ Nr. 153. contine câte-va acte din Bucuresci, care noi, neafláandu-le si'n foile románesci de preste Carpati, le 'mpartasímu cu tóta reserv'a, Unulu aru fi, ca de câte-va díle s'aru fi aflatu in Bucuresci prin coltiurile stratoru proclamatíuni tiparite, ce provocau pre poporu a se rescolá, a alungá pre tiranulu seu s. a. Celalaltu actu assemenea e o proclamatíune revolutíunara adressata cátra armata si aflatu de politia prin casarmele capitalei. Totdeodata, dice, aru fi priimitu si Principele o epistola de-la tri-

bunalulu secretu, prin care i se aduce la cunoscentia, ca proclamáundu dictatur'a, Va fi condamnatu la mórté. — Inca odata dicemu, ca comunicámu cele de mai susu cu tóta reserv'a.

Cá membri noiai municipalitatii din Bucuresci, — o cauza, ce ocupa de unu tempu incóce díuarele transearpatine cu multa vivacitate. se alesera dd. Brateanu cu 98, St. Stoic'a cu 96, Gherasi cu 94, Orescu cu 92, C. Paltineanu cu 92 voturi. Câte 91 voturi avura dd. N. Golescu, Ioanne Cantacusino si Ioann Ghic'a. „Románulu“ si „Buciumulu“, díuare odinióra de unu corpu si unu sufletu, ear' acímu devenite antagonistice, se 'ncaiera neintreuptu pentru aceste alegeri; si pe-cáundu cel'a acusa pre Gubernulu cu o multíme de ilegalitati comisse cu scopu de a scóte pre candidatii sei, cest'a proclama triumfulu Gubernului asupr'a coalitiunei.

Cestiunea monastiriloru „inchinate“ se pare a fi inca departe de o solutiune definitiva. „Románulu“ ne spune, ca calugarii straini au datu o mostia de acestea ale statului — dupa proclamatiunea Camerei, — sub nume de schimbu unei persóne private.

Processulu Colonelulu i Adrianu pentru refusarea de a plati contributiunea nevolata de camera s'a pertractatu inaintea tribunalulu militaru si s'a finitu cu degradarea acusatului. Acelasi a si luat recursum la curtea de revisiune, care au amanatu aducerea sentintiei definitive.

D. Orasianu, redactorulu lui Nichipercea, avú in septemánile din urma dóua duele pe pistóle cu oficiarii Cartargiu si Odobescu. Ambele partide au ramasu neviolata.

Unu esemplu frumosu de patriotismu dederá de curendu junii románi studenti in Parisu, cari facura o colecta de 524 franci in favórea zidindulu gimnasiu din Ploiesci si o tramisera pelánga o adresa fórté potrivita redactiunei „Románulu“ spre admanuare. Fericítámu pre Romani'a cu astfelu de fii !

Nr. 89—91.

31—1

Publicatiune.

1. In urmarea Intimatulu a Ináltu maritulu regescu locutiitoriu Consiliu a Ungariei din 11. Maiu a. c. Nr. 28,504 se deschide pana in 26 Iulie a. c. Concursu pe statia invatiatorésca de I. classa — cu propunere in limb'a romana si serba — din Mehala indiestrata cu emolumentele anuale de 168 f. v. a., 6 stangini de lemne si cortelu liberu.

2. In urmarea Intim. Consiliulu din 2 Iuniu a. c. Nr. 34,428 se deschide pana in 27 Iuliu a. c. Concursu pe statia invetiatorésca din liadaniu indiestrata cu emolumentele anuale de 126 fl. 4 jughere de aratura, $\frac{3}{4}$ jughere de gradina, 60 chible de grau, 80 punti de sare, 100 punti de clisa, 55 punti de lumini, 4 stangeni de lemne, 8 stangeni de páie si cortelu liberu.

3. In urmarea Intim. Consil. din 2 Iuniu a. c. Nr. 33,149 se deschide pana in 31 Iuliu a. c. Concursu pe stati'a invetiatorésca din Remetea temesiana indiestrata cu emolumentele anuale de 95 f., 3 jughere de aratura, 2 jughere de livade, $\frac{1}{2}$ jughere de gradina. 30 chible de grau, 30 chible de cucurudiu, 80 punti de sare, 100 p. de clisa, 15 punti de lumini, 9 stangeni de lemne si Cortelu liberu.

Deci doritori de a cuprinde aceste Posturi se avisa a substerne incóce pana in determinat'a díuá Recursurile sale cuviinciosu timbrate, si provediute cu Extract de botezu si cu Documente despre capacitate, despre servitiulu de pana aci, si despre portarea politica si morala.

Timisiór'a in 24 Iuniu 1863.

Meletiu Dregheciu,
distr. Prot. si Inspect. scol. alu Timisiórei

Sabíiu in $\frac{3}{15}$ Iuliu. Dupa servittulu divinuin tóte bisericéle s'a deschisu díet'a la 10 óre, s'a cititu rescriptulu pentru denumirea Comissarulu r., s'au introdusu Presiedintele provisoriu, carele dupa citirea cuventárei sele a priimitu promissiunile deputatiloru in locu de juramentu. — Românii si Sasii mai toti de fatia; Magiari trei. Máne la 10 óre deschiderea solennela.